

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

ПСИХОЛОГИЈА

DRŽAVNA MATURA
šk. god. 2024./2025.

PSI.61.SR.R.K1.24

63922

Начин означавања одговора на листу за одговоре:

Начин исправљања грешака на листу за одговоре:

C *UK*

↑
Преписан тачан одговор

↑
Параф (скраћени потпис)

Начин исправљања грешака у испитној књижици:

(Матура)   државна матура

UK

↑
Прецртан погрешан одговор у заградама

↑
Тачан одговор

↑
Параф (скраћени потпис)

ОВДЕ ПРИПИСНУТИ И ОТРГНУТИ!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

ПСИХОЛОГИЈА

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Идентификациона налепница
ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ!

P
S
I

Лист за одговоре

D-S061

1.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
2.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
3.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
4.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
5.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
6.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
7.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
8.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
9.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
10.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
11.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
12.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
13.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
14.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

15.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
16.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
17.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
18.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
19.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
20.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
21.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
22.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
23.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
24.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
25.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
26.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
27.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

Шифра оцењивача: _____

PSI.61.SR.R.L1.02

63923

НЕ ФОТОКОПИРАТИ
ОБРАЗАЦ СЕ ЧИТА ОПТИЧКИ

НЕ ПИСАТИ ПРЕКО
ПОЉА ЗА ОДГОВОРЕ

Означавати овако: **X**

P S I

28.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	NO ☐
29.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	NO ☐
30.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	NO ☐
31.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	NO ☐
32.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	NO ☐
33.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	NO ☐
34.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	NO ☐
35.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	NO ☐
36.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	NO ☐
37.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	NO ☐
38.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	NO ☐
39.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	NO ☐
40.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	2 ☐ 3 ☐ NO ☐
41.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	2 ☐ 3 ☐ NO ☐
42.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	2 ☐ 3 ☐ NO ☐
43.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	2 ☐ 3 ☐ NO ☐
44.	Попуњава оцењивач	0 ☐	1 ☐	2 ☐ 3 ☐ NO ☐

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри водитељ испитне просторије.

Испит траје **90** минута.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Можете писати по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

Пишите читко. Нечитки одговори ће се бодовати са нула (0) бодова.

На 2. страници ове испитне књижице приказан је начин означавања одговора и начини исправљања грешака. Приликом исправљања грешака потребно је ставити параф (искључиво скраћени потпис, а не пуно име и презиме).

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Када решите задатке, проверите одговоре.

Проверите да ли сте налепили идентификационе налепнице на све испитне материјале.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 22 странице, од тога 2 празне.

I Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора само је **један** тачан. Тачне одговоре морате означити знаком X на листу за одговоре. Тачан одговор доноси један бод.

1. Људи с развијенијим мотивом за достигнућем успешније ће проналазити нови посао. На који се од циљева психологије односи наведена тврдња?

A. опис понашања
B. објашњење понашања
C. предвиђање понашања
D. утицај на понашање

(1 бод)

2. Коју од наведених теза проверава психологија личности?

A. Жене имају већи распон вокабулара од мушкараца.
B. Старији људи брже решавају сложене проблеме од адолесцената.
C. Екстровертне особе мање су склоне стресу од интровертних.
D. Професионални спортисти имају брже време реакције од спортиста аматера.

(1 бод)

3. Психолог планира да проведе истраживање о утицају количине временаведеног у учењу на резултат испита. Испитаници су му студенти два различита факултета који су уједначени према интелигенцији. Која је зависна варијабла у овом истраживању?

A. интелигенција
B. резултат испита
C. различити факултети
D. времеведено у учењу

(1 бод)

4. Којом се истраживачком методом може утврдити да ли примена техника релаксације узрокује смањење стреса?

- A. анкетом
- B. опажањем
- C. експериментом
- D. методом корелације

(1 бод)

5. Који од наведених примера описује перцептивну константност?

- A. Након дужег излагања звуку машине за прање суђа тај звук престајемо да примећујемо.
- B. Звоно за крај часа чујемо још неко време након што је престало да звони.
- C. Препознајемо мелодију познате песме и кад је изводе различити инструменти.
- D. Говор водитеља доживљавамо као целину упркос прекидима због лошег сигнала.

(1 бод)

6. Који од наведених примера описује утицај физикалног фактора на перцепцију?

- A. Због јаке мигрене путник разговоре у аутобусу перципира као иритантну буку.
- B. Путник који је слеп за боје доживљава крајолик у јесењим бојама другачије од особе уредног вида.
- C. Посетитељи су различито доживели Модру пећину на Бишеву јер је светлост различито обасјава у зависности од доба дана.
- D. Због очекивања да ће наићи на дивље животиње јер зна да се крећу у том пределу шуме, ловац перципира излетничког пса као вепра.

(1 бод)

7. У којем ће од наведених временских интервала, према кривуљи заборављања, код ученика доћи до наглог губитка информација о штетним ефектима енергетских напитака које је чуо на предавању?

- A. првих неколико часова након предавања
- B. два до три дана након предавања
- C. недељу дана након предавања
- D. месец дана након предавања

(1 бод)

Психологија

8. Који се од наведених описа односи на сензорно памћење?

- A. траје 20-ак секунда и има велики капацитет
- B. траје неколико секунда и има велики капацитет
- C. траје 20-ак секунда и има врло ограничен капацитет
- D. траје неколико секунда и има врло ограничен капацитет

(1 бод)

9. Пажљиво посматрајте слику.

Извор: Pixabay

Како се назива начин учења којим животиње уче сложена понашања попут онога приказаног на слици тако да се поступно поткрепљују понашања све сличнија оном жељеном?

- A. обликовање
- B. латентно учење
- C. симболичко учење
- D. учење посматрањем

(1 бод)

10. Младић је током вожње аутобусом вијугавом цестом осетио мучнину због „болести путовања”. Када је чекао аутобус за полазак на идуће путовање, осетио је мучнину чим је видео аутобус. Шта је у наведеном примеру условни подражај?

- A. аутобус
- B. мучнина
- C. вијугава цеста
- D. „болест путовања”

(1 бод)

11. Које обележје емоције представља њен хедонистички тон?

- A. степен угоде
- B. степен активације
- C. степен сложености
- D. степен интензитета

(1 бод)

12. Пажљиво прочитајте текст.

„Браћа Синковић на позицији за треће, бронзано место, Енглези сасвим сигурни у своју златну победу (...) !!! Одједном... проради тај хрватски инат, па пробуди хрватски дух и ослободи хрватску снагу!! И дечки крену, јако, јако (...) Прегазе све! Остваре невероватни успех!”

Извор: <https://www.dragovoljac.com>

Напомена: Подаци о извору полазног садржаја биће објављени у решењима испита.

Који је психички процес описан у примеру подстакнут емоцијом ината?

- A. мишљење
- B. мотивација
- C. перцепција
- D. закључивање

(1 бод)

Психологија

---

13. Код које ће од наведених активности висок ниво физиолошког узбуђења имати позитиван ефекат?

- A. код решавања укрштених речи
- B. код трчања с препонама
- C. код полагања возачког испита
- D. код брзог одговарања на питања знања

(1 бод)

14. Којим се одбрамбеним механизмом користи девојка која каже: *Постаћу глумица кад-тад па макар преокренула цео свет.* иако су је одбиле све филмске куће јер није задовољила ни на једној аудицији?

- A. фиксацијом
- B. компензацијом
- C. рационализацијом
- D. реактивном формацијом

(1 бод)

15. Тридесетогодишњи Лука решава стандардизовани тест интелигенције у групи од 25 кандидата у процесу селекције за радно место у банци. Са којим ће се резултатом упоредити резултат Лукиног теста како би се одредио његов коефицијент интелигенције?

- A. са просечним резултатом његове добне групе
- B. са најбољим резултатом у групи кандидата који су тестирани
- C. са просечним резултатом групе кандидата која је тестирана
- D. са најбољим резултатом тридесетогодишњака у општој популацији

(1 бод)

16. Истраживањима је утврђено да својим ставом и уверењем стварамо различите околности којима те исте ставове и уверења потврђујемо. Са којим се теоријским приступом личности повезује овај феномен?

- A. са особинским
- B. са хуманистичким
- C. са психоаналитичким
- D. са социјално-когнитивним

(1 бод)

17. Које се од наведених метода испитивања личности најчешће користе у испитивању деце предшколске доби у клиничкој пракси?

- A. скале процене
- B. упитници личности
- C. ситуацијски тестови
- D. пројективне технике

(1 бод)

18. Који од наведених поремећаја припада поремећајима расположења?

- A. социјална фобија
- B. биполарни поремећај
- C. посттрауматски стресни поремећај
- D. опсесивно-компулсивни поремећај

(1 бод)

19. Који се од наведених фактора ризика односи на предиспонирајући фактор који повећава вероватноћу развоја психичког поремећаја?

- A. узимање халуциногене дроге
- B. дуготрајна лоша атмосфера породичних односа
- C. постојање депресивног поремећаја у породици
- D. хронична забринутост око лоше финансијске ситуације

(1 бод)

20. У којој се фази когнитивног развоја према Пијажеу налази Јанко који по први пут почиње да тражи лоптицу коју му је мајка сакрила испод јастука?

- A. сензомоторној фази
- B. предоперационој фази
- C. фази формалних операција
- D. фази конкретних операција

(1 бод)

Психологија

---

21. Девојчица мери својим луткама температуру и ставља им облоге на чело. Која је врста игре описана у примеру?

- A. сензорна игра
- B. игра вежбања
- C. симболичка игра
- D. игра према правилима

(1 бод)

22. Закон о раду налаже да послодавци при запошљавању смеју од кандидата да траже само податке који су у вези са самим радним местом, а не узимати у обзир неке друге њихове карактеристике попут пола и националног или етничког порекла. Како се у социјалној психологији назива појава коју се овим законом спречава?

- A. стереотип
- B. хало-ефекат
- C. предрасуда
- D. дискриминација

(1 бод)

23. Која се од наведених тврдњи односи на понашајну компоненту става према спортском аутомобилу Невера?

- A. Поносан сам што је Невера дизајнирана и развијена у Хрватској.
- B. Не намеравам купити Неверу јер немам где да возим тако брз аутомобил.
- C. Невера је убедљиво најбржи серијски цестовни аутомобил у многим категоријама.
- D. Иако ме одушевила изгледом и перформансама, Невера је ценом тек за пробране.

(1 бод)

24. Која од наведених група људи задовољава обележја групе према дефиницији из социјалне психологије?

- A. клијенти фризерског салона „Вал”
- B. публика позоришне представе „Тиха ноћ”
- C. путници у аутобусу на релацији Ријека-Загреб
- D. младићи који недељом играју фудбал у клубу „Балун”

(1 бод)

25. Пажљиво прочитајте текст.

„Године 1962. ТВ емисија *Скривена камера* извела је класичну подвалу названу *Окрени се према задњем делу* у којој су глумци стајали у погрешном смеру у лифту, окренути према задњем зиду, потом су приказали како би наивни путник ушао у лифт и, након тренутка збуњености, окренуо се према зиду радије него да буде у нескладу с другима.”

Према: <https://www.vanityfair.com>

Напомена: Подаци о извору полазног садржаја биће објављени у решењима испита.

Која је појава из социјалне психологије описана у тексту?

- A. конформизам
- B. деиндивидуација
- C. ефекат посматрача
- D. социјална фацилитација

(1 бод)

26. Због чега су се чувари у експерименту „Стенфордски затвор” који је провео П. Зимбардо насилно понашали према затвореницима?

- A. Били су ауторитарне личности.
- B. Експериментатори су им то наредили.
- C. На њих је утицала њихова социјална улога.
- D. Затвореници су били осуђени због тешких злочина.

(1 бод)

27. У којем се од наведених рекламних слогана филма *Ла Ла Ленд* користи средњи пут персуазије како би се гледаоце уверило да погледају тај филм?

- A. „Биће класик у будућности!”
- B. „Филм који морате погледати!”
- C. „Болно романтичан, очаравајуће ремек дело...”
- D. „14 номинација за награду Оскар и добитник 7 награда Златни глобус.”

(1 бод)

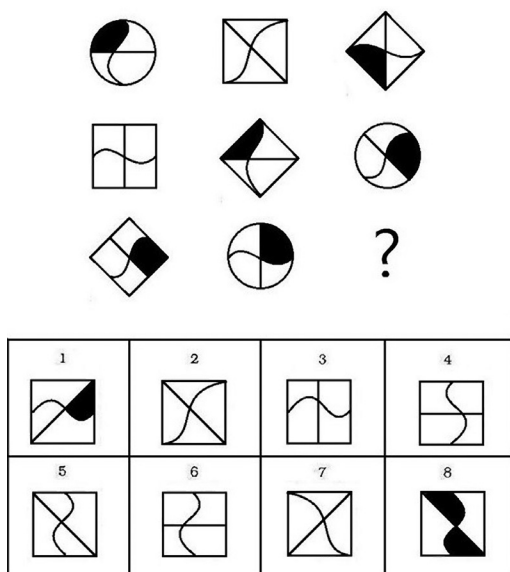
II Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју или једноставном реченицом).
Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици.
Тачан одговор доноси један бод.

28. Како се назива узорак учесника у анкетном истраживању који омогућава генерализацију резултата на популацију?

(1 бод)

29. Пажљиво посматрајте слику и прочитајте текст.

Извор: Wikimedia Commons

Како би особа могла решити приказани задатак треба да прегледа ликове у горњем делу слике и утврди њихове сличности и разлике те на темељу тога одабере лик из табеле који треба да стави на место упитника.

У којој се фази памћења одвија решавање задатка приказаног на слици?

(1 бод)

- 30.** Дадилџа покушава да умири и успава дете слушајући с њим разне успаванке. Дете се умирује тек када чује успаванку коју иначе слуша с мајком пре спавања. Како се назива појава повезана с учењем класичним условљавањем описана у примеру?

(1 бод)

- 31.** Нина жели да упише факултет, али не може да одлучи између студија архитектуре и студија медицине. Којој врсти препреке која фрустрира Нину и омета је у остварењу циља припада описани сукоб мотива?

(1 бод)

- 32.** Наведите једну функцију снажних физиолошких промена при доживљавању емоције страха.

(1 бод)

- 33.** Израчунајте колики коефицијент интелигенције има дванаестогодишњак којем је ментална доб 8 година.

(1 бод)

- 34.** Како се назива способност прилагођавања појединца неповољним ситуацијама и успешног функционисања за време изложености различитим животним стресорима?

(1 бод)

35. У америчкој хумористичкој серији *Принц из Бел Ера* млади Вил нагло одлучи да се ожени за своју велику љубав, млађахну Лизу. Изненађена и згрожена породица покушава да га на сваки начин одговори, а он мисли да нико од њих није доживео тако велику љубав. Како се назива обележје Виловог мишљења које произлази из адолесцентног егоцентризма описано у примеру?

(1 бод)

36. Пажљиво прочитајте текст.

„Легенда каже да је Мисурина била једина ћерка краља Сораиса која је рано остала без мајке. (...) отац је удовољавао свим њеним жељама, а за осми рођендан је пожелела чаробно огледало (...) Вила је пристала да га да, али заузврат је тражила од краља да се претвори у планину. Из љубави према ћерки краљ је прихватио замену и почео се претварати у планину.”

Извор: <https://naturazona.wordpress.com>

Напомена: Подаци о извору полазног садржаја биће објављени у решењима испита.

Именујте васпитни стил описан у примеру.

(1 бод)

37. Физичар Р. Опенхајмер учествовао је у изради атомске бомбе јер је сматрао да ће тако помоћи својој земљи да победи и заврши II. светски рат. Видевши страшне последице употребе бомбе осетио је велику грижњу савести па је министру рата упутио писмо са жељом да се нуклеарно оружје у потпуности забрани. Како се у социјалној психологији према Л. Фестинџеру назива неугодно емоционално стање које је доживео Опенхајмер које га је подстакнуло на промену става према нуклеарном оружју?

(1 бод)

38. Пажљиво прочитајте текст.

„Позивам публику, јако нам пуно значи када су трибине испуњене, увек памтим како су нас носили с Атлетиком. Кад смо патили дали су нам додатне снаге да будемо чвршћи, јачи, бољи и да издржимо те налете када смо били у подређеном положају. Нека дођу, од велике су нам помоћи!”

Извор: <https://slobodnadalmacija.hr>

Напомена: Подаци о извору полазног садржаја биће објављени у решењима испита.

Како се у социјалној психологији назива утицај публике на играче описан у тексту?

(1 бод)

39. Пажљиво посматрајте слику.

Како се у социјалној психологији назива појава која је илустрована на слици?

(1 бод)

III Задаци продуженог одговора

У следећим задацима одговорите с неколико реченица, јасно и сажето, усмеравајући се на оно што је битно за задатак и користећи се полазним садржајем.

Одговор упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици.

Тачан одговор доноси један, два или три бода.

40. Пажљиво прочитајте текст.

„Можемо да идемо још корак даље и да се запитамо да ли се вежбањем може победити срамежљивост.

(...)

Ако желимо да одговоримо на то питање, морамо сто срамежљивих студената случајним бирањем поделити у две групе. Случајним бирањем, никако другачије. Једну групу оставимо на миру, а другу упишемо на горе описани курс. Тек тада, ако код оних који су прошли курс измеримо већи пад срамежљивости него код оних који нису били на курсу, можемо да закључимо да је вежбањем могуће смањити срамежљивост.”

Извор: Салкичевић, С., Хуић, А., Пармач Ковачић, М. и Реберњак, Б.,

ПсихоФЕСТологија 2: психолошка наука на популаран начин

Именујте три корака психолошког истраживања која су описана у тексту и сваком придружите део текста који се на њега односи.

(3 бода)

Именујте два бинокуларна знака дубине која омогућавају дечаку из примера перцепцију дубине и објасните сваки од њих на примеру из полазног текста.

[illegible]

17

Психологија

---

42. Наведите по један пример активности које учитељица може да примени на школским часу у разреду како би омогућила својим ученицима да задовоље потребу за аутономијом, потребу за компетенцијом и потребу за повезаности.

1. потреба за аутономијом

---

2. потреба за компетенцијом

---

3. потреба за повезаности

(3 бода)

Психологија

44. Пажљиво прочитајте текст.

Младић је позван на интервју на локалној телевизији како би говорио о правима студената. Каснио је на интервју, а онда се појавио с флеком на кошуљи и у изгужваном сакоу. Један од његових саговорника сматрао је да неуредно облачење указује да је младић неодговоран, неорганизован и непоуздан. Помислио је како би такву распуштеност и неуредност очекивали од уметника, а не од особе која заступа права студената. Иако је младић објаснио кашњење избушеном гумом на бициклу коју је морао променити, његов саговорник га је и даље доживљавао као лоше организованог и непоузданог.

Именујте три погрешке социјалне перцепције које је починио саговорник приликом стварања утиска о младићу и свакој придружите део текста који је описује.

[illegible]

(3 бода)

Празна страница

Празна страница